

Syllstock från Äppelbo kyrka blev ljusstaksmaterial

Dendrokronologisk undersökning

av Torbjörn Axelson, hösten 2020

I samband med gudstjänsten den 4 oktober 2020, i Äppelbo kyrka, [60.4896, 14.0047](#) (WGS 84), förärdades¹ hon fyra svarvade ljusstakar, tillverkade av delar av en syllstock som bytts ut vid reparationen av kyrkan 2016. Jag fick samtidigt en del av samma stock för dendrokronologisk analys. Prov togs genom att en skiva sågades och slipades. 131 årsringar kunde mätas i det 14cm × 13cm stora provet. Dessa låter sig med full säkerhet dateras mot flera regionala referens kronologier och visar sig ha bildats under perioden 1556-1687. Från innersta mätta ring och

En av de fyra ljusstakarna stående på det senare analyserade provet under.

till märken saknas omkring 6 cm, och kan uppskattas ha innehållit kanske 25-60 ringar. Då splintved saknas kan fällningsdatum inte fastställas. På ett så gammalt träd kan man förvänta sig att det mest troligt saknas 50-90 splintringar. Hur många yttre kärnvedsringar som saknas är okänt, men trädet kan tidigast vara fällt omkring 1740, men 40 år eller mer är fullt rimligt. Den nuvarande kyrkan uppfördes 1771, och detta år ligger väl inom dateringsspannet. Om trädet fälldes 1769/70 saknas 82 yttre ringar. Den tidigare kyrkan byggdes om på 1660-talet, och det kan alltså med full visshet uteslutas att stocken skulle härröra från det byggnadsskedet. På en sida har stocken en barkskada som uppstod högsommaren 1627, möjligen förorsakad av brand.

¹. Av dataskyddsskäl anges tyvärr inte namnen på gåvogivarna i denna rapport.

Korrelationer och mätvärden

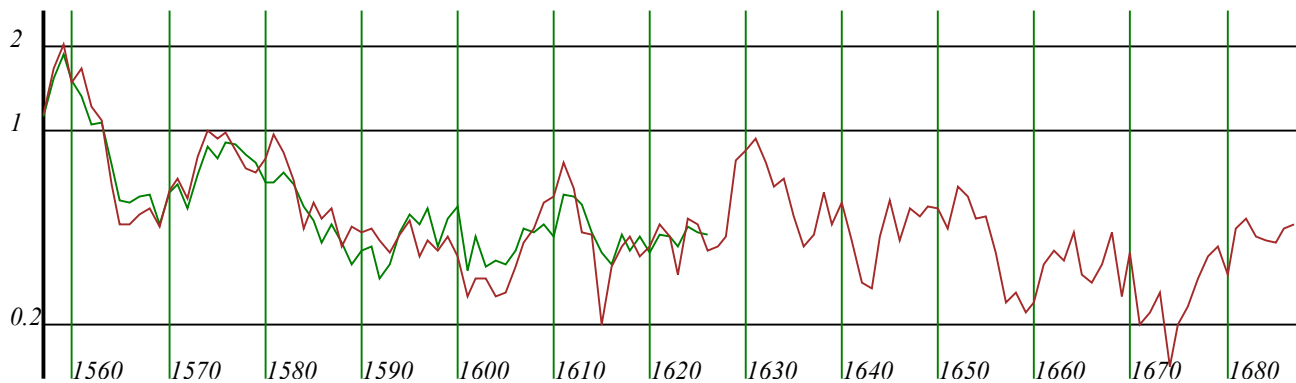
Cybis CDendro, Algorithm: P2YrsL: Proportion of last two years growth LIMITED (2,0,T,NoLog,1,2,6)

Correlations between best available references (PISY) and
20AC00m.wid dated to 1687 with corr >= 0,44 and with overlap >= 130

Results sorted according to decreasing correlation coefficient values.

	Corr	T- Test	Over lap	Skel Chi2	
all...	0,52	6,90	130	23	based on 6 members
FlodaSn0	0,52	6,93	130	16	2005 Floda sn, Dalarna T. A 2006? (annat än swed305, hårt sovrat)
swed336	0,48	6,11	130	12	2011 Safsnas, Dalarna
GagnefSo	0,46	5,80	130	15	1831 Gagnef-Djura (Israels, B. 2007)
swed335	0,45	5,73	130	12	2012 Grangarde, Dalarna, T Axelson
SodraDal	0,45	5,69	130	12	2005 Dalarna söder om Siljan. Sammansatt. (Floda, Grangärde, Gagnef, Svärds
swed305	0,44	5,60	130	13	2002 Björbo, Dalarna, T. Axelson, PISY, 300m

Mätdata (ringbredder)

20AC 1 Syllstock/ljusstakar i Äppelbo kyrka PISY
20AC 2 Sweden Pinus sylvestris 6029N1400E 1557 1687
20AC 3 T. Axelson

— 20AC00a, 1557–1626, + ofullst (högsommar)

— 20AC00b, 1557–1687, DistanceToPith=53,2; PithCoordinates=50.387,92.943; YearsToPith=31; CalcRadius=Yes;
Radius=121,952;